

बजार अवलोकन ५६

सातांशा, २०७०⁺

मुख्य बुँदाहरु

- गत एक महिनामा मनसुनी वर्षाका कारण धेरै पहाडी जिल्लाहरुमा सडक पहुँच घटन गई खाद्यान्त आपूर्तिमा कमी आएको हुनाले देशभर १२ वटा बजारहरुमा अनुगमन गरिएका खाद्य बस्तुहरुको उच्च खुद्रा मूल्य कायमै रहयो वा न्यूनरुपमा बढ्दि भयो ।
- सुदूर तथा मध्य पश्चिमी पहाडी तथा हिमाली क्षेत्रहरुमा यातायात सेवाहरु आंशिक रूपमा सञ्चालनमा आएको हुनाले आपूर्तिको अवस्थामा सुधार आउन थालेको छ भने पूर्वी क्षेत्रमा भारी वर्षाले गर्दा कोशी राजमार्गमा आएको पहिरोका कारण खाद्यान्त आपूर्ति आंशिक रूपमा प्रभावित भएको छ ।

राष्ट्रिय रूपमा बजारको अवस्था

मूल्य

२०७० साउन महिनामा देशभर अनुगमन गरिएका प्राय खुद्रा मूल्यहरुले गत वर्ष यही समय र तीन महिना अगाडीको अवधिको तुलनामा बढ्दो प्रवृत्ति देखाए (अपवादस्वरूप रातो आलु र कुखुराको मासु वाहेक) । मासिक रूपमा प्राय खुद्रा मूल्यहरुले न्यून रूपमा बढ्दो प्रवृत्ति देखाएः मोटा चामल र गहुँको पिठोको मूल्य क्रमशः ०.४ र ३.४ प्रतिशतका दरले बढ्दि भयो; भट्टमासको तेल र तोरीको तेल जस्ता खानेतेलहरुको मूल्य र मुसुरोको मूल्य एक प्रतिशत भन्दा कमका दरले बढ्दि भयो; र रातो आलुको मूल्य ४.५ प्रतिशतले बढ्दि भयो । यद्यपि, मासिक रूपमा मासको मूल्य १.० प्रतिशतले घट्यो भने मुख्यरूपमा काठमाडौं उपत्यकामा बड्द फ्लू फैलिएपछि कुखुराको मासुको मार्गमा कमी आउनाले कुखुराको मासुको मूल्य ११.५ प्रतिशतले घट्यो ।

क्षेत्रीय बजारहरुमा देखिएको मूल्यहरुले राष्ट्रिय औसत मूल्य भन्दा केही भिन्न प्रवृत्ति देखाएँ जस अन्तर्गत पहाडी तथा हिमाली बजारहरुमा मोटा चामल र गहुँको पिठोको मूल्यमा बढ्दि भयो भने तराईका बजारहरुमा मोटा चामलको मूल्य न्यून रूपमा घट्यो । काठमाडौं र पोखराका मुख्य उपभोक्ता बजारहरुमा मोटा चामलको मूल्य यथावत रहयो । गत एक महिनामा मुसुरोको मूल्यले मिश्रित प्रवृत्ति देखायो ।

उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द्र द्वारा विर्तामोड, काठमाडौं, बुटवल, सुखेत र धनगढीका पाँच ठूला बजारहरुमा अनुगमन गरिएका थोक मूल्यहरु गत एक महिनामा स्थिर रह्यो वा न्यूनरुपमा बढ्दि भयो । कालीमाटी फलफूल तथा तरकारी बजारमा ताजा तरकारीको थोक मूल्यहरुले मौसमी रूपमा हुने उत्तराच्छाव देखाएँ; जस्तै तीते करेला, स्कूस, घिरौला र भेन्टाको उत्पादनमा बढ्दि भएको हुनाले मूल्य घट्यो भने सुकेको प्याज, काउली, बन्दा, रामतोरीया र बोडीको उत्पादन रिक्त हुने समय भएको हुनाले यी तरकारीहरुको आपूर्तिमा कमी आई मूल्य बढ्दि भयो ।

नेपाल राष्ट्र बैंकका अनुसार, २०७० साउनमा समग्र उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (CPI) मासिक रूपमा १.५ प्रतिशतले बढ्दि भई १९३.४ भयो । वार्षिक रूपमा CPI को स्फीटिदर ७.९ प्रतिशत भएको पाइयो । खाद्य तथा पेय पदार्थको CPI मासिक रूपमा २.९ प्रतिशत र वार्षिक रूपमा ८.९ प्रतिशतका दरले बढ्दि भई २३२.५ भयो । अन्य खाद्य बस्तुहरुको CPI ले पनि वार्षिक रूपमा बढ्दो प्रवृत्ति देखायो; जस्तै मासु र माछा (१७.४ %), अन्नहरु (११.५ %), र मरमसलाहरु (११.० %) । अखाद्य बस्तुहरु र सेवा सम्बन्धि CPI मासिक रूपमा ०.२ प्रतिशतले र वार्षिक रूपमा ७ प्रतिशतले बढ्दि भई १६४.८ प्रतिशत भयो ।

आपूर्ति

मुख्यत मध्य सुदूर पश्चिमी पहाडी तथा हिमाली क्षेत्रमा यातायात सेवाहरु अंशिक रूपमा सञ्चालनमा आउनुका साथै सडक पहुँचमा बढ्दि भएको हुनाले आपूर्ति अवस्थामा सुधार आउन थालेको छ । यद्यपि, भारी वर्षाका कारण हालै आएको पहिरोले कोशी राजमार्गका केही भागहरु अवरुद्ध भएको छ, अतः धनकुटा, संखुवासभा, भोजपुर र तेह्रथुम जिल्लाहरुमा खाद्यान्त आपूर्तिमा आंशिक रूपमा अवरोध आएको छ । यो अवस्थालाई निकटबाट अनुगमन गर्न जरूरी छ ।

निम्न संस्थाहरुद्वारा संयुक्त रूपमा प्रकाशित :

विश्व खाद्य कार्यक्रम – खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली कृषि विकास मन्त्रालय, कृषि विभाग, कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा बजार विकास निर्देशनालय

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द्र

उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्च

पूर्वानुमान

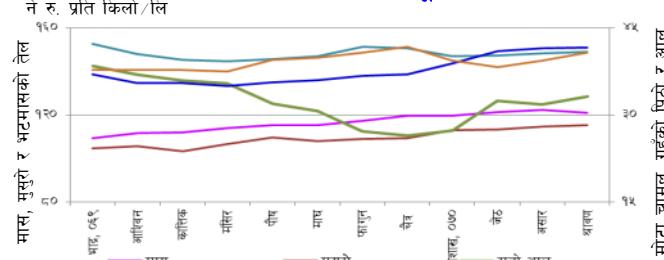
आशिवन महिनामा भिन्नाउने अपेक्षा गरिएको आगामी बाली नभित्र्याइएसम्म प्राय खाद्य बस्तुहरुको उच्च मूल्य कायमै रहने वा बढ्दि हुने अनुमान छ । पेट्रोल र डिजेलको मूल्यमा क्रमशः रु. ५ र रु. ३ का दरले निरन्तर रूपमा भएको मूल्य बढ्दिले यातायात लागतमा बढ्दि गराई खाद्यान्त मूल्य बढ्दि गराउन सक्ने अनुमान छ । आउंदो महिनामा चाढीकर्को मौसम सुरु हुने हुनाले खाद्य तथा अखाद्य बस्तुहरुको माग बढ्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

मैके बालीले भित्र्याइने हुनाले आशिवन महिनावाट मुख्यत पहाडी क्षेत्रमा घरधुरीहरुको खाद्य संचिती बढ्नेछ ।

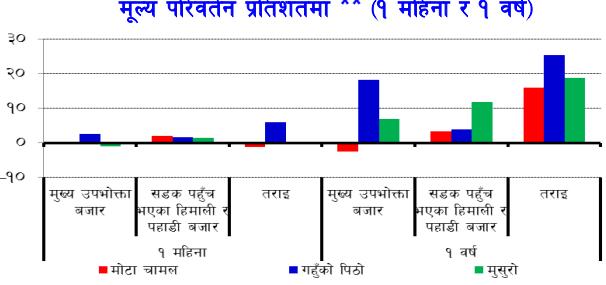
मुख्य बस्तुहरुको मूल्यमा भएको अत्यधिक परिवर्तन

बस्तुहरु	मूल्य ने रु./कोरि, लि	१ महिनाको परिवर्तन (%)	अवलोकन
पेट्रोल र डिजेल	१३० र १०३	> ३	नेपाली रूपैयाको तुलनामा अमेरिकी डलरको भाउ बढ्दि भएको ।
कुखुराको मासु	२७२	-११.५	काठमाडौंमा बड्फलू कैलनाले मार्गमा कमी आएको ।

१२ महिनाको औसत मूल्य *

मूल्य परिवर्तन प्रतिशतमा ** (१ महिना १ वर्ष)

बजार	मूल्य खाद्य वस्तुहरु	हालको मूल्य (नेपु/के जि नेर/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *				औसत परिवर्तन	बजार	मूल्य खाद्य वस्तुहरु	हालको मूल्य (नेपु/के जि नेर/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *				औसत परिवर्तन	
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म ३म १वर्ष					६.७	३ महिना	१ वर्ष	१म ३म १वर्ष		
मूल्य उपभोक्ता बजार																
काठमाडौं	मोटा चामल	३८.०	०.०	०.०	-५.०	►	►	►	मोटा चामल	३५.०	०.०	१६.७	१६.७	►	▲	▲
	गहुङ्को पिठो	४०.०	५.३	८.१	१४.३	▲	►	►	गहुङ्को पिठो	३५.०	०.०	२९.६	२९.६	►	►	▲
	भटमासको तेल	१४३.०	२.१	२.१	२.१	►	►	►	भटमासको तेल	१३०.०	०.०	-७.१	-१३.३	►	►	►
	कुखुराको मासु	२९०.०	-१७.६	-१९.२	-१७.६	▼	▼	▼	कुखुराको मासु	२५०.०	-३.८	-१०.७	४.२	►	▼	►
	तोरीको तेल	१७०.०	६.१	६.१	-७.९	▲	►	►	तोरीको तेल	१६०.०	०.०	-५.९	-११.१	►	►	►
	मास	११३.०	-५.८	०.०	७.६	▼	►	►	मास	११५.०	-८.०	-८.०	२५.०	▼	►	▲
	मुसुरो	१०३.०	-१.१	०.०	०.०	►	►	►	मुसुरो	१००.०	०.०	-१.१	-४.८	►	►	►
पोखरा	आलू	३७.०	४८.०	७६.२	८.८	▲	▲	►	आ	२५.०	०.०	२५.०	-१०.७	►	▲	►
	मोटा चामल	४५.०	०.०	७.१	०.०	►	►	►	मोटा चामल	३८.०	२.७	१५.२	२२.६	►	▲	▲
	गहुङ्को पिठो	४४.०	०.०	४.८	२२.२	►	►	▲	गहुङ्को पिठो	३३.०	-५.७	-२१.४	-५.७	▼	▼	►
	भटमासको तेल	१४५.०	०.०	-३.३	-८.२	►	►	►	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	०.०	३.४	►	►	►
	कुखुराको मासु	३१०.०	०.०	३.३	०.०	►	►	►	कुखुराको मासु	२४०.०	-१४.३	-१७.२	-७.७	▼	▼	►
	तोरीको तेल	१८०.०	०.०	०.०	१.१	►	►	►	मास	१२०.०	०.०	०.०	४.५	►	►	►
	मास	१२५.०	-३.८	-२.३	५.९	►	►	►	मुसुरो	१२०.०	०.०	४.३	९.१	►	►	►
क्षेत्रीय तराई बजार																
विराटनगर	मोटा चामल	३१.०	-३.१	-३.१	१.१	►	►	►	मोटा चामल	६०.०	०.०	२०.०	७६.५	►	▲	▲
	गहुङ्को पिठो	३७.०	५.७	४.८	३२.१	▲	►	▲	गहुङ्को पिठो	४०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	भटमासको तेल	१५५.०	०.०	६.९	९.४	►	►	►	भटमासको तेल	१५५.०	०.०	०.०	३.३	►	►	►
	कुखुराको मासु	२३०.०	-१७.९	-२०.७	-१४.३	▼	▼	▼	कुखुराको मासु	२२०.०	०.०	६.७	१४.३	►	►	►
	तोरीको तेल	१९०.०	०.०	८.६	८.६	►	►	►	मास	११५.०	०.०	०.०	४.५	►	►	►
	मास	११५.०	०.०	४.५	२७.८	►	►	►	मुसुरो	१२०.०	०.०	४.३	९.१	►	►	►
	मुसुरो	११५.०	०.०	१.५	१३.९	►	►	►	आलू	३०.०	०.०	०.०	-१४.३	►	►	►
विराज	आलू	३५.०	०.०	४०.०	-२२.२	►	▲	▼	मोटा चामल	३६.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	मोटा चामल	३६.०	०.०	२.९	२.९	►	►	►	गहुङ्को पिठो	४०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	गहुङ्को पिठो	४०.०	२१.२	३३.३	३७.९	▲	▲	▲	भटमासको तेल	१५५.०	०.०	३.३	३.३	►	►	►
	भटमासको तेल	१५५.०	-९.९	-३.१	३.३	►	►	►	कुखुराको मासु	३२०.०	०.०	६.७	१४.३	►	►	►
	कुखुराको मासु	२४०.०	-७.७	-२०.०	-७.७	▼	▼	▼	मास	१२०.०	०.०	०.०	४.५	►	►	►
	तोरीको तेल	१६०.०	०.०	८.६	८.६	►	►	►	मुसुरो	१२०.०	०.०	४.३	९.१	►	►	►
	मास	१२०.०	०.०	२.०	६.३	►	►	►	आलू	५०.०	०.०	११.१	२५.०	►	▲	►
नेपालाञ्च	मुसुरो	११०.०	०.०	१.९	१३.३	►	►	►	मोटा चामल	६०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	आलू	२६.०	१६.२	४४.४	-१३.३	►	▲	▲	गहुङ्को पिठो	४०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	मोटा चामल	३६.०	०.०	२.९	२०.०	►	►	►	भटमासको तेल	३५.०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	गहुङ्को पिठो	४०.०	२१.२	३३.३	३७.९	▲	▲	▲	कुखुराको मासु	३५०.०	-१२.५	-१२.५	-१२.५	►	►	►
	भटमासको तेल	१५५.०	-९.९	-३.१	३.३	►	►	►	मास	१५०.०	७.१	१५.४	५०.०	►	▲	►
	कुखुराको मासु	२४०.०	-७.७	-२०.०	-७.७	▼	▼	▼	मुसुरो	१५०.०	७.१	७.१	५०.०	►	►	►
	तोरीको तेल	१६०.०	०.०	०.०	११.१	►	▲	▲	आलू	३०.०	०.०	-२५.०	-२५.०	►	►	►
धनाडी	मास	१२०.०	०.०	०.०	३३.३	►	►	►	मोटा चामल	४५.०	७.१	२५.०	०.०	►	▲	►
	मुसुरो	१०५.०	०.०	१.९	१६.७	►	►	►	गहुङ्को पिठो	५०.०	१३.६	२५.०	२५.०	►	▲	►
	आलू	२५.०	०.०	१३.०	-१६.७	►	▲	▲	सीमी	१२०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	मोटा चामल	३९.०	-२.५	-२.५	३९.३	►	►	►	मास	१३५.०	०.०	१२.५	१२.५	►	▲	►
	गहुङ्को पिठो	३४.०	३.०	३.०	१८.१	►	►	►	मुसुरो	१२०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	भटमासको तेल	१४०.०	५.३	५.३	१६.७	►	►	►	आलू	२५.०	०.०	-२८.६	-५०.०	►	►	►
	कुखुराको मासु	२००.०	०.०	०.०	२३.५	►	►	►	मोटा चामल	१४०.०	७.७	१६.७	४०.०	►	▲	►
बालु	तोरीको तेल	१६८.०	-३.५	-१.८	-६.३	►	►	►	गहुङ्को पिठो	१३०.०	०.०	८.३	-७.१	►	►	►
	मास	१२२.०	-६.२	-१.०	-३.९	►	►	►	भटमासको तेल	२४०.०	०.०	४.३	१४.३	►	►	►
	मुसुरो	११०.०	०.०	०.०	२२.५	►	►	►	सीमी	१३०.०	०.०	८.३	-८.३	►	►	►
	आलू	३८.०	-२.६	१०.०	-१३.२	►	▲	▲	मास	२५.०	८.२	८.७	१२७.३	►	▲	►
	मोटा चामल	३९.०	-२.५	१०.०	-१३.२	►	▲	▲	मुसुरो	२५.०	-३.८	०.०	१९.०	►	►	►
	गहुङ्को पिठो	३८.०	-२.६	१०.०	-१३.२	►	▲	▲	आलू	३०.०	-१४.३	-	-४०.०	►	-	►
	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	०.०	१६.७	►	►	►	मोटा चामल	१४०.०	७.७	१६.७	४०.०	►	▲	►
सडक पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरू																
धनकुटा	मोटा चामल	४२.०	०.०	०.०	०.०	५.०	►	►	मोटा चामल	४०.०	०.०	१३.६	२५.०	►	►	►
	गहुङ्को पिठो	२००.०	०.०	०.०	०.०	-९.१	►	►	गहुङ्को पिठो	१३०.०	०.०	८.३	-७.१	►	►	►
	भटमासको तेल	३००.०	०.०	०.०	०.०	७.१	►	►	भटमासको तेल	२४०.०	०.०	४.३	१४.३	►	►	►
	सीमी	१३०.०	०.०	०.०	८.३	►	►	►	सीमी	१३०.०	०.०	८.३	-८.३	►	►	►
	मास	०.०	-	-	-	-	-	►	मास	२५.०	८.२	८.७	१२७.३	►	▲	►
	मुसुरो	०.०	-	-	-	-	-	►	मुसुरो	२५.०	-३.८	०.०	१९.०	►	►	►
	आलू	६०.०	-२०.०	६०.०	-२०.०	६०.०	-२०.०	६०.०	आलू	३०.०	-१४.३	-	-४०.०	►	-	►
छिर्णा	मोटा चामल	१४०.०	७.७	१६.७	४०.०	►	▲	▲	मोटा चामल	१३०.०	०.०	८.३	-७.१	►	►	►
	गहुङ्को पिठो</															